

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VRHOVNO
SODIŠČE

Sodba I Ips 108/2004

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Kazenski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2005:I.IPS.108.2004

Evidenčna številka: VS22662

Datum odločbe: 17.02.2005

Področje: KAZENSKO MATERIALNO PRAVO

Institut: goljufija - opis kaznivega dejanja - kazniva dejanja zoper premoženje - lažno prikazovanje dejanskih okoliščin

Zveza: KZ člen 217, 217/1, 217/3.

Objava v zbirki VSRS: KZ 1999-2007

Jedro

V opisu dejanja, v katerem je navedeno, da je obdolženec dne 17.7.2001 okoli 1.15 ure z namenom zagotoviti si hotelsko prenočišče, ne da bi zanj plačal, na recepciji H.C. na naslovu K. cesta v K., last Hotelskega turističnega podjetja d.o.o. K., opravil redni postopek prijave, torej oddal osebno izkaznico, pri tem pa tudi zamolčal, da je brez sredstev za preživljanje, zaradi česar "obojega" je pri receptorju ustvaril vtis, da je plačevit gost, ki bo uslugo plačal in mu je izročil ključe sobe, M. pa je po prespani noči hotel zapustil, ne da bi uslugo v vrednosti 9.000 SIT plačal, so podani zakonski znaki kaznivega dejanja goljufije po 3. v zvezi s 1.

odstavkom 217. člena KZ.

Izrek

Zahtevi vrhovne državne tožilke za varstvo zakonitosti se ugotovi in se ugotovi, da je bila s sodbo sodišča druge stopnje kršena določba 3. v zvezi s 1. odstavkom 217. člena KZ in je zato podana kršitev kazenskega zakona po 1. toči 372. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP).

Obrazložitev

Okrajno sodišče v Kranju je s sodbo z dne 28.4.2003 obdolženega R.M. spoznalo za krivega kaznivega dejanja goljufije po 3. v zvezi s 1. odstavkom 217. člena KZ in mu na podlagi iste zakonske določbe izreklo kazen dva meseca zapora. Po 2. odstavku 105. člena ZKP je odločilo, da je obdolženec dolžan H.C. plačati 9.000 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 17.7.2001 dalje do plačila, v roku 15 dni.

Obdolžencu je naložilo v plačilo stroške kazenskega postopka. Višje sodišče v Ljubljani je z uvodoma navedeno pravnomočno sodbo ugodilo pritožbi obdolženčevega zagovornika in sodbo sodišča prve stopnje spremenilo tako, da je obdolženega R.M. po 358. členu ZKP oprostilo obtožbe za navedeno kaznivo dejanje. Oškodovanca je s premoženjskopravnim zahtevkom napotilo na pravdo in v skladu z 2.

odstavkom 98. člena v zvezi s 1. odstavkom 96. člena ZKP odločilo, da stroški kazenskega postopka iz 1. do 5. točke 2. odstavka 92. člena ZKP, potrebni izdatki obdolženca in potrebni izdatki ter nagrada njegovega zagovornika, obremenjujejo proračun.

Zoper to pravnomočno sodbo je vrhovna država tožilka K.U.K. iz razloga po 1. točki 1. odstavka 420. člena ZKP vložila zahtevo za varstvo zakonitosti. Vrhovnemu sodišču predlaga, da zahtevi ugodi in ugotovi, da je bilo s pravnomočno sodbo Višjega sodišča v Ljubljani z dne 29.10.2003, opr. št. I Kp 925/2003, kršeno določilo 1. odstavka (očitno mišljeno točke) 372. člena ZKP v zvezi s 3. in 1. odstavkom 217. člena KZ.

Obsojeni R.M., ki mu je bila zahteva na podlagi 2. odstavka 423.

člena ZKP poslana v odgovor, nanjo ni odgovoril.

Zahteva za varstvo zakonitosti je utemeljena.

Sodišče druge stopnje je ugotovilo, da se obdolžencu kot oblika ravnanja očita spravljanje receptorja H.C. v zmotu z lažnim prikazovanjem in prikrivanjem dejanskih okoliščin, pri čemer pa lažno prikazovanje in prikrivanje dejanskih okoliščin v opisu ni ustrezno konkretizirano. Po presoji višjega sodišča oddaja osebne izkaznice ne predstavlja lažnega prikazovanja dejanskih okoliščin, saj se je s tem obdolženi zgolj ustrezno identificiral. Ugotovitev, da je obdolženec zamolčal, da je brez sredstev za preživljanje, pa prav tako ne predstavlja prikrivanja dejanskih okoliščin, saj plačilo hotelske usluge ni odvisno od obstoja obdolženčevih sredstev za preživljanje, ampak od zmožnosti plačila zneska 9.000 SIT, kar je neprimerljivo manj od sredstev za preživljanje. Poleg tega hotelski gostje tudi niso dolžni seznanjati receptorja o višini sredstev, ki jih imajo za preživljanje. Glede na to, da je sodišče druge stopnje ocenilo, da opis dejanja ne vsebuje navedenih zakonskih znakov kaznivega dejanja goljufije, je po 1. odstavku 394. člena ZKP spremenilo prvostopenjsko odločbo in obdolženca iz razloga po 1. točki 358. člena ZKP oprostilo obtožbe.

Bistvo kaznivega dejanja goljufije je v storilčevem posebno motiviranem ravnanju, ki se kaže v njegovem namenu, da zase ali za koga drugega pridobi protipravno premoženjsko korist z ustvaritvijo zmotne predstave o določenih okoliščinah pri oškodovancu ali s puščanjem v zmoti, ki izvira iz kakšnega drugega razloga.

Opis dejanja poleg uvodnega pravnega stavka (zakonski opis po 1.

odstavku 434. člena ZKP ne spada v obvezne sestavine, ki jih mora obsegati obtožni predlog) vsebuje navedbe, da je obdolženec dne 17.7.2001 okoli 1.15 ure z namenom zagotoviti si hotelsko prenočišče, ne da bi zanj plačal, na recepciji H.C. na naslovu K. cesta v K., last Hotelskega turističnega podjetja d.o.o. K., opravil redni postopek prijave, torej oddal osebno izkaznico, pri tem pa tudi zamolčal, da je brez sredstev za

preživljanje, zaradi česar "oboje" je pri receptorju ustvaril vtis, da je plačevit gost, ki bo uslugo plačal in mu je izročil ključne sobe, M. pa je po prespani noči hotel zapustil, ne da bi uslugo v vrednosti 9.000 SIT plačal. S tem pa da je lastniku hotela nastala premoženjska škoda v taki višini, obdolženec pa je na opisan način realiziral svoj začetni namen, da si v navedeni vrednosti pridobi finančno korist.

Pritrditi je treba vložnici, da je obdolženčev namen pridobiti si protipravno premoženjsko korist v opisu konkretiziran z besedami "z namenom zagotoviti si hotelsko prenočišče, ne da bi zanj plačal".

Izročitev osebne izkaznice receptorju ni mogoče razlagati zgolj kot postopek, s katerim se je obdolženec identificiral, saj je iz opisa razvidno, da se je na ta način obdolženec prijavil za bivanje v hotelu. S takim ravnanjem je tudi izrazil voljo za sklenitev pogodbe, s katero se je gostinsko podjetje zavezalo, da mu bo nudilo prenočišče, sam pa da bo za to storitev plačal. V opisu dejanja je tudi navedeno, da je obdolženec pri receptorju ustvaril vtis, da je plačevit gost, ki bo uslugo plačal in mu je za to izročil ključne, iz česar pa se že po naravi stvari da sklepati, da tega ne bi storil, če bi vedel, da obdolženec hotelske usluge ne namerava plačati. Tak opis vsebuje vse zakonske znake obdolžencu očitane kaznivega dejanja. Drži sicer, da hotelski gostje niso dolžni receptorja seznanjati z višino sredstev, ki jih imajo za preživljanje. Vendar pa bi bil opis dejanja sklepčen tudi brez te nekoliko nespretne navedbe, ki pa v povezavi z ostalimi okoliščinami, navedenimi v tenorju, dovolj določno napotuje na to, da obdolženec ni imel finančnih sredstev za plačilo hotelske usluge, kar pa je samo okoliščina, ki potrjuje uvodno trditev, da je pri receptorju ustvaril vtis, kot vsak drug običajen gost, da bo hotelskemu podjetju po opravljeni storitvi to tudi plačal, čeprav hotelskega računa že v času sklenitve pogodbe ni imel namena poravnati.

V opisu dejanja v sodbi sodišča prve stopnje so navedeni vsi zakonski znaki kaznivega dejanja po 3. v zvezi s 1. odstavkom 217. člena KZ.

Ker je višje sodišče razsodilo, da dejanje, tako kot je opisano v sodbi sodišča prve stopnje, nima zakonskih znakov kaznivega dejanja po 3. v zvezi s 1. odstavkom 217. člena KZ, je prekršilo to materialno določbo. Zato ima vložnica prav, da je podana kršitev kazenskega zakona po 1. točki 372. člena ZKP glede vprašanja, ali je dejanje, za katero je bil obdolženec preganjan, kaznivo dejanje.

Zahteva za varstvo zakonitosti je bila vložena v obdolženčevo škodo, zato je Vrhovno sodišče v skladu s 1. odstavkom 426. člena uveljavljano kršitev zgolj ugotovilo.

Datum zadnje spremembe: 24.09.2014